

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาปัจจัยทางวัฒนธรรมและสังคมที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่ โดยประชากรที่ศึกษานั้น มีทั้งนักเรียน ครูฝ่ายปกครอง ผู้รู้ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อให้มาซึ่งข้อมูลตามสภาพที่เป็นจริง จึงได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์ สัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตลอดการวิจัย สำหรับการบันทึกข้อมูลนั้นใช้การจดบันทึก จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาแยกประเภท จัดหมวดหมู่ วิเคราะห์โดยการตีความวิเคราะห์เนื้อหา และความหมาย (Content Analysis) และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) สามารถสรุปเป็นผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางสังคมที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ปัจจัยทางด้านเพื่อน คือ การให้คำปรึกษาในเรื่องเพศ การเป็นแบบอย่างหรือทำตาม เช่น การแต่งกาย ปัจจัยทางด้านการมีคนรัก ให้ความสำคัญของการอยู่ใกล้ชิดกัน หรือถูกเนื้อต้องตัวเป็นเรื่องปกติของการเป็นคู่รัก เกิดค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งเป็นเรื่องปกติ มีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกันหรือคุมกำเนิด ปัจจัยทางด้านสื่อต่าง ๆ ที่ให้ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ที่ให้คำตอบกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกทางเพศ เช่น วีดีโอ วีซีดี หนังสือและการดูหนัง

2. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ คือ การขาดเกราะและปลูกฝังวัฒนธรรมขั้นพื้นฐานไม่สมบูรณ์ คือ ครอบครัวแตกแยก ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวลดลง ผลจากการแข่งขันทางเศรษฐกิจต้องทำงานไม่มีเวลาเอาใจใส่ปล่อยปละละเลย ลักษณะการเลี้ยงดู การไม่ให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษาในเรื่องเพศ จำเป็นต้องยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งเป็นเรื่องปกติและปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

กระแสความทันสมัยของวัฒนธรรมใหม่ ทำให้เกิดการเลียนแบบ เช่น การแต่งกายตามแฟชั่นที่ค่อนข้างโป้ โชว์รูปร่างมากขึ้น ค่านิยมสื่อที่ทันสมัย เช่น โทรศัพท์มือถือ

อภิปรายผล

1. **ปัจจัยทางสังคม** ปัจจัยทางด้านเพื่อนพบว่ามีอิทธิพลต่อการนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ เพื่อนเป็นผู้ที่มีบทบาทมากในการให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นโดยเฉพาะเรื่องเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด การจัดการปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ เช่น การตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ จากการศึกษการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของเพื่อนในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ (ศิริพร พุทธิรังษี , 2538) พบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ การเที่ยวสถานเริงรมย์ การอ่านหนังสือลามก การดูภาพยนตร์หรือวีดีโอเกี่ยวกับการร่วมเพศ นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคและการให้ความไว้วางใจเพื่อนสนิทในการให้คำปรึกษาแนะนำ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ การศึกษาของทีวาน จูเนียร์ (อ้างใน ชาติแจ่มนุช) โดยใช้ทฤษฎีกลุ่มอ้างอิง (Reference Group Theory) ในการศึกษาพบว่าบรรทัดฐานและพฤติกรรมการปล่อยตัวทางเพศของกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวแปรสำคัญที่สุด กลุ่มวัยรุ่นที่ปล่อยตัวทางเพศจะมีเพื่อนที่ปล่อยตัวทางเพศมากที่สุด อังสนา บุญธรรม พบว่า เมื่อเด็กวัยรุ่นมีปัญหาเพศสัมพันธ์ได้ปรึกษากับเพื่อนมากที่สุด และปรึกษาน้อยที่สุด วราภรณ์ จิโนรส (2538) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจังหวัดเชียงราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแหล่งที่ไปปรึกษาหรือขอคำแนะนำคือเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 70.4 ผลการศึกษการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของเพื่อนในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งเป็นไปตามเหตุผลที่ว่า วัยรุ่นพยายามที่จะหาเพื่อนที่อยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกัน มีรสนิยมเหมือนกันเพื่อที่จะได้คบหาพูดคุยสังสรรค์กัน กลุ่มของเด็กวัยรุ่นนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความประพฤติ การแต่งกาย กิริยา ท่าทาง มีการพยายามเลียนแบบกันเพื่อเกิดเป็นสัญลักษณ์ประจำกลุ่มขึ้น แม้ว่าการกระทำบางอย่างที่ตนทำเพื่อความโก้และเพื่อก่อให้เกิดเป็นจุดเด่นขึ้น แม้จะขัดกับสายตาของผู้ใหญ่ก็ตาม ค่านิยมของกลุ่มเพื่อนจะมีผลต่อการเลียนแบบของแต่ละบุคคลในเรื่องบรรทัดฐานแบบแผนพฤติกรรมและทัศนคติมากกว่าหน่วยทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งมีความเป็นไปได้ที่อาจขัดแย้งกับบรรทัดฐานของสังคมส่วนรวม ทั้งนี้เพราะติดต่อกับเพื่อนมีความใกล้ชิดและยาวนาน จนวัยรุ่นยึดถือเป็นบรรทัดฐานในการเลียนแบบ แต่เมื่อเข้าสู่ระยะวัยรุ่นแบบอย่างของเพื่อนกลุ่มเดียวกันถือเป็นบรรทัดฐาน จึงเกิดการยอมรับเพื่อนมากกว่าบิดามารดาหรือผู้ใหญ่ (สุชา จันทรเอม, 2529) จะเห็นได้ว่าบทบาทและอิทธิพลของเพื่อนมีผลกระทบต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นอย่างมากในปัจจุบัน

ปัจจัยการมีคนรักเป็นปัจจัยที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ง่ายมาก เพราะเมื่อวัยรุ่นมีคนรักหรือแฟนแล้วจะมีความรู้สึกที่ต้องการได้อยู่ใกล้ชิดกับคนรักและคิดว่าตนเองถึงวัยที่ควรจะมีคนรักการที่ไม่มีแฟนเป็นที่เขยไม่ทันเพื่อน โดยสัมพันธ์ภาพของวัยรุ่นชายและหญิงนั้นเริ่มจากการทำความคุ้นเคย การนัดไปเที่ยว ชมภาพยนตร์ เดินเล่น เล่นกีฬาด้วยกัน ความสัมพันธ์นี้อาจดำเนินจนถึงขั้นเป็นคนรักกันและมักจะต้องมีการนัดพบกันเพื่อการดำเนินสัมพันธ์ภาพของการเป็นแฟน และเมื่ออยู่ใกล้ชิดกันมักจะมีการถูกเนื้อต้องตัว โอบกอด จนกระทั่งเมื่อมีโอกาส เวลา สถานที่อยู่ตามลำพัง นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และอาจจะไม่มีการป้องกันหรือคุมกำเนิดซึ่งวัยรุ่นชายความคิดเห็นว่าเพราะคิดว่ามันใจในคนรักของตน วัยรุ่นหญิงให้ความคิดเห็นว่ากลัวแฟนจะเข้าใจว่าตนเองมีประสบการณ์ในเรื่องเพศ วัยรุ่นได้มองว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งเป็นเรื่องที่ยอมรับได้และมีอยู่ทั่วไปในสังคม ยังมีทัศนคติว่าการเป็นคนรักกันต้องใกล้ชิดกัน วิมล โรมา และฉัตรลดา กาญจนสุทธิแสง (2541) ได้ศึกษาเรื่องอนามัยการเจริญพันธุ์ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสัมภาษณ์นักเรียนชายหญิงจำนวน 60 คน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการจัดการสนทนากลุ่มนักเรียนชายหญิง ในประเด็นการคบเพื่อนและเพื่อนต่างเพศ พบว่า นักเรียนทั้งชายหญิงมีค่านิยมที่ว่าเป็นวัยรุ่นแล้วต้องมีแฟนตามแฟชั่น โดยเฉพาะนักเรียนชายจะเห็นว่าการมีแฟนเป็นเรื่องธรรมดา กล่าวพูดเรื่องแฟนได้อย่างเปิดเผย สำหรับนักเรียนหญิงแม้ว่าจะมีทัศนคติเรื่องแฟนว่า การมีแฟนขณะเป็นนักเรียนไม่ดี จะทำให้เสียการเรียน แต่ก็คิดว่าการมีแฟนเป็นแฟชั่นของวัยรุ่น ชอบพูดถึงเรื่องแฟน โดยมักจะพูดเรื่องของเพื่อนที่มีแฟน ในเรื่องการแสดงออกของนักเรียนที่เป็นแฟนกัน นักเรียนชายจะเดินไปส่งนักเรียนหญิงกลับบ้าน โทรศัพท์คุยกัน เขียนจดหมายถึงกัน ขวนนักเรียนหญิงไปเที่ยว สำหรับประเด็นที่เป็นแฟนกันนั้นนักเรียนชายและนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในกรณีที่อยู่สองต่อสองกับแฟน นักเรียนหญิงยอมรับในเรื่องจับมือถือแขนและคิดเพียงว่า อยู่ใกล้กันแล้วอบอุ่น มีอะไรก็ทะเลาะกัน ปรีกษาหารื้อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ส่วนนักเรียนชายมีความเห็นต่อกรณีที่อยู่สองต่อสองว่า ขึ้นกับสถานที่ที่จะพาไป หากสถานที่ไม่เหมาะสม เช่น สถานเริงรมย์ก็สามารถทำให้เกิดพฤติกรรมไม่เหมาะสมได้ นักเรียนชายบางคนอยากจะทดลองมีเพศสัมพันธ์กับแฟนถ้ามีโอกาส

จากการศึกษาของ (2541) พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น โดยทั่วไปจะเริ่มจากความต้องใจกันก่อน จากนั้นก็จะมีการสร้างมิตรภาพ การเกิดความรัก การมีเพศสัมพันธ์ ผู้ชายและผู้หญิงจะแตกต่างกันในเรื่องนี้ ผู้ชายอาจมีการสร้างมิตรภาพแล้วไปถึงขั้นความสัมพันธ์ทางเพศเลยแต่ผู้หญิงต้องเป็นตามลำดับขั้น ในเรื่องความสัมพันธ์หรือความต้องการทางเพศนี้ก่อให้เกิด

ความเข้าใจต่างกันระหว่างเพศชายและหญิง การที่วัยรุ่นชายมีความสัมพันธ์กัน เช่น ไปเที่ยวกัน กอดจูบ และถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์กันนั้น มักเป็นเพราะความพอใจ แต่ฝ่ายหญิงคิดว่ามีความรักให้ จึงยอมสละให้ได้ แต่แท้จริงแล้วฝ่ายชายอาจทำไปเพราะความพอใจ ถูกใจเท่านั้น ไม่ได้มีความรัก หรือไม่ต้องการรับผิดชอบเลย สอดคล้องกับการศึกษาของ ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ (2538) จากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เพศสัมพันธ์ของเด็กชายเด็กหญิงมักเป็นเพศสัมพันธ์ ไม่ได้ไตร่ตรองล่วงหน้า ผู้ชายจะขาดการไตร่ตรองที่เข้าใจว่าการมีเพศสัมพันธ์ครั้งนี้พร้อมหรือยัง ฝ่ายหญิงจะคิดอย่างไรส่วนฝ่ายหญิงไม่คาดคิดว่าจะเกิดเพศสัมพันธ์ขึ้น เมื่อขาดการไตร่ตรอง ก็เกิดการขาดความปลอดภัยไม่มีการป้องกัน จากการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าปัจจุบันนี้พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นชายได้เปลี่ยนไปจากที่เคยไปเที่ยวหญิงบริการทางเพศลดน้อยลง หันมาเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคนรักเพราะคิดว่าบุคคลเหล่านี้ไม่น่าจะเป็นเอดส์ สอดคล้องกับการศึกษาของนิภา มนูญปัจจุ (2535) ได้สัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับประสบการณ์พฤติกรรมทางเพศ และโรคเอดส์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์มีเพศสัมพันธ์กับมีคนรักเป็นส่วนมาก เช่นเดียวกับการศึกษาของ ศรันยา งามศิริอุดม (2539) พบว่า ลักษณะคู่นอนของกลุ่มตัวอย่างคือแฟนของตน นอกจากนั้น พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักจะไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือเพื่อการคุมกำเนิด ซึ่งบางคนมีการให้คู่รักเพศหญิงรับประทานยาคุมกำเนิดแบบเม็ดเดียว คือยาโพสทินอร์แทน หรืออาจใช้วิธีการหลังข้างนอกแทน ซึ่งอุมารณ ภัทรวาณิชย์ (2540) ศึกษาถึงเรื่องการใช้สื่อเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดเห็นและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ในเรื่องค่านิยมเรื่องเพศของวัยรุ่นในอนาคตเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยหากมีเพศสัมพันธ์ พบว่าวัยรุ่นชายไม่คิดที่จะใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 43.1 วัยรุ่นหญิงร้อยละ 22.6 เหตุผลในการไม่ใช้ถุงยางอนามัย เพราะถ้าใช้ถุงยางอนามัยแล้วความเป็นธรรมชาติจะหมดไป นอกนี้วัยรุ่นเห็นว่าผู้ที่ตนมีเพศสัมพันธ์ด้วยไม่ใช่คนอื่นแต่เป็นคู่รักหรือแฟนเหตุผลนอกเหนือจากนั้น คือไม่รู้จักรู้วิธีใช้ ไม่กล้าซื้อถุงยางอนามัย วารุณี พองแก้ว (2541) ศึกษาโครงการเครือข่ายวิถีชีวิตในเมืองพบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ระบุเหตุผลของการไม่ใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอน คือ ความไว้วางใจวัยรุ่นหญิงบางคนระบุว่าไม่กล้าที่บอกให้คู่นอนของตนให้ใช้ถุงยางอนามัย เพราะกลัวถูกมองตนว่าเป็นคนที่ล้าส่อนทางเพศหรือเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาก่อน ในวัยรุ่นเกือบทั้งหมดกลุ่มเป้าหมาย ไม่ได้ใช้วิธีคุมกำเนิดวิธีใดวิธีหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ วิธีคุมกำเนิดที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ คือ การหลังภายนอก วิธีนับวันปลอดภัย ใช้ยาคุมกำเนิดภายหลังร่วมเพศและใช้ยาเหน็บเพื่อปรับประจำเดือนในกรณีที่ไม่ประจำเดือนมาช้า วัยรุ่นหญิงหลายคนระบุว่าเคยทำแท้งโดยการสอดยา

เพื่อให้เกิดการหดตัวของมดลูกหรือทำแท้งในคลินิกเอกชน กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2539) ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย จัดทำคู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ได้กำหนดแผนการสอนเรื่องเจตคติและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายหญิงไว้ดังนี้ เด็กชายมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกส่วนหนึ่งโดยการเที่ยวผู้หญิงบริการโดยมีเพื่อนชวนไป หรือเพื่อนหลอกไปมีเพศสัมพันธ์ ประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นอีกส่วนหนึ่งเริ่มเปลี่ยนแปลงแบบแผน โดยที่วัยรุ่นจำนวนมากขึ้นเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับเพื่อนหญิงซึ่งมาจากค่านิยมที่ว่าความสามารถทางเพศเป็นการแสดงความเป็นชาย และเป็นเพราะความใกล้ชิดกับความต้องการทางเพศพาไป สำหรับวัยรุ่นหญิงมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกกับเพื่อนหรือคนรักโดยไม่คาดคิดมาก่อนล่วงหน้า เช่น ระหว่างไปเที่ยว ไปดูหนังสื่อ ด้วยกันที่บ้าน โดยมักเป็นฝ่ายให้ถูกกระทำให้จำยอม โดยไม่ตระหนักว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ใกล้ชิดตัวและความใกล้ชิดเพื่อนชายมักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เกี่ยวกับความรู้สึกในการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า วัยรุ่นชายจะมีความสุขทางเพศ ขณะที่วัยรุ่นหญิงจะมีความสุขรู้สึกเจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ เช่น กลัวพ่อแม่รู้ที่สุด กลัวแฟนจะไม่รับผิดชอบนอกจากนี้กลัวการตั้งครรภ์และกลัวการตั้งครรภ์ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งต่อ ๆ มา เด็กชายจะคิดว่าเป็นการมีความสุขทางเพศด้วยกัน ขณะที่เด็กหญิงมักคิดว่าเป็นข้อผูกพันจะรับผิดชอบซึ่งกันและกัน

นอกจากนั้นยังพบว่าวัยรุ่นได้ใช้สื่อ ที่ช่วยความรู้สึกทางเพศ จากสื่อเช่น วีดีโอ วีซีดี หนังสือและการดูหนังต่าง ๆ ในปัจจุบันหาได้ง่ายมากขึ้น สื่อเหล่านี้วัยรุ่นใช้เป็นสิ่งที่ให้คำตอบในเรื่องพฤติกรรมทางเพศได้อีกอย่างหนึ่งหรือเป็นสิ่งที่กระตุ้นทำให้เกิดความรู้สึกทางเพศสามารถนำไปสู่พฤติกรรมทางเพศได้ง่ายมากขึ้นโดยไม่มีการสอดส่องจากผู้ปกครองหรือครู ซึ่งอธิบายได้จากการที่วัยรุ่นได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ จากสื่อมวลชนนั้นเนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการตื่นตัวต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สังคมจึงมีโอกาสรับรู้ข่าวสารทางสื่อมวลชนได้มากกว่าวัยอื่น ๆ ทำให้สื่อดังกล่าวเหล่านั้นมีอิทธิพลทั้งทางบวกและทางลบ (นิตยา ปัญจมีดิติ, 2536) ซึ่งมีงานวิจัยของ กฤตยา อาชวนิจกุล และวราภรณ์ แทมสนธิ (2538) พบว่า การที่ครอบครัวและระบบการศึกษาหลักภาระการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่นให้เป็นไปจากการเรียนรู้สื่อต่าง ๆ ก็คือ สิ่งที่ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นเรื่องเพศของวัยรุ่น เท่าที่มีปรากฏในท้องตลาด มักเป็นสื่อที่ช่วยกระตุ้นเร้าความต้องการทางเพศ สื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นวีดีโอเอ็กซ์ หนังสือภาพเปลือย และนิตยสารปลูกใจที่มีอยู่ดาษดื่น ล้วนแต่ไม่มีคุณภาพในแง่การสร้างความรู้ความเข้าใจถูกต้องในเรื่องเพศศึกษา หรือปลูกฝังค่านิยมที่เหมาะสมในเรื่องเพศในทางตรงข้ามยังเป็นการปลูกฝังและ

ตอกย้ำความเข้าใจผิดเรื่องเพศและความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกบิดเบือน เช่นนี้เองที่วัยรุ่นเองยืนยันว่าเป็นผลจากการกระตุ้นเร้าโดยสื่อวัยรุ่นทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิดีโอเอ็กซ์ ซึ่งแพร่หลายมากในหมู่วัยรุ่น มีผลทำให้วัยรุ่นซึ่งเป็นอยากรู้อยากทดลอง เกิดความแสวงหาประสบการณ์จริงทางเพศ ชวนชม สกปรก และคณะ (2529) ศึกษาความรู้ ทักษะคิด การปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศการเจริญพันธุ์และการคุมกำเนิดในวัยรุ่นจังหวัดขอนแก่น พบว่า สื่อที่มีส่วนกระตุ้นอารมณ์เพศในระดับที่ไม่รุนแรง คือ การอ่านและดูหนังสือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ร้อยละ 45 การดูเทปหรือภาพยนตร์ที่มีการแสดง เล่าโลม ร้อยละ 33 และการได้เห็นหญิงชาย เล่าโลมจริง ๆ ร้อยละ 30 ส่วนพฤติกรรมที่มีส่วนกระตุ้นทางเพศในระดับรุนแรง คือ การอ่านหนังสือปกขาว หรือการดูภาพการร่วมเพศ ร้อยละ 33 รองลงมาคือ การดูภาพยนตร์แสดงการร่วมเพศ ร้อยละ 30 เมื่อเกิดความต้องการทางเพศในวัยรุ่นพบว่า ร้อยละ 31 สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และร้อยละ 16 จะไปมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นเป็นที่ยอมรับของความเจริญก้าวหน้าและทันสมัยจากสื่อได้เป็นอย่างดี ซึ่งปัจจัยทางด้านสื่อนี้สามารถเป็นส่วนที่กระตุ้นให้วัยรุ่นหาคำตอบทางเพศ ถ้าวัยรุ่นสามารถเลือกหรือรับสื่อนั้นด้วยการกลั่นกรองแล้วสื่อก็สามารถที่จะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางเพศในทางที่ถูกต้องได้

2. ปัจจัยทางวัฒนธรรม

ปัจจัยทางครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปลูกฝังวัฒนธรรมให้กับสมาชิกในครอบครัว จากการศึกษาพบว่าครอบครัวที่แตกแยกมีผลทำให้บทบาทการเลี้ยงดูเป็นของบิดาหรือมารดาฝ่ายเดียวหรืออาจจะเป็นภาระของญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ย่า ตายาย โอกาสที่ครอบครัวจะมีเวลาในการขัดเกลาอบรมนิสัยพฤติกรรมหรือปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดีงามก็ไม่มีโอกาสและเวลาที่จะเอาใจใส่บุตรได้เท่าที่ควร เนื่องจากครอบครัวมีปัญหาพ่อแม่มีวุ่นวายแต่ถึงแม้ปัญหาของตนเองและบางครั้งบุตรก็มีความกระตือรือร้นกับปัญหาครอบครัวที่ต้องแตกแยกมีผลกระทบทำให้มีโอกาสที่จะเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ง่าย จากการศึกษาของ นิยม บุญมี (2530) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสภาพครอบครัว จากที่เป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่นเป็นครอบครัวแตกแยก ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาไม่ราบเรียบเกิดปัญหาเป็นครอบครัวแตกแยก ความอบอุ่นในครอบครัวหายไป มีผลกระทบต่อความรู้สึกของบุตรวัยรุ่น ถ้าครอบครัวสามารถปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวคือให้ความรักและความอบอุ่นแก่สมาชิกทุกคนในครอบครัวอย่างบริสุทธิ์ใจ จะเป็นแหล่งให้กำลังใจและปลุกปลอบเพื่อให้เกิดความอดทน พินฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ Corow (อ้างใน จีวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม, 2527) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีบทบาทต่อวิถีชีวิต

ของคนนับตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะวัยรุ่น ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาเป็นจุดเริ่มต้นของสัมพันธภาพที่สำคัญที่สุดของครอบครัว การที่บิดามารดามีความรักใคร่เข้าใจซึ่งกันและกันรับผิดชอบปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ย่อมทำให้ชีวิตครอบครัวราบรื่นสมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะบุตรมีความสุขตามไปด้วย Mcrad (อ้างใน บุชบา แรกข้าว, 2543) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็กจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ประพฤติผิด หรือกลายเป็นอาชญากรถ้าบ้านมีสภาพขาดความรัก ความอบอุ่น และขาดการเอาใจใส่ซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในบ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของวารุณี พองแก้ว (2541) พบว่า การขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัวหรือครอบครัวที่แตกแยกจะขัดขวางพัฒนาศักยภาพของวัยรุ่น การวางแผนในอนาคตการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่ดีจะทำให้วัยรุ่นแสวงหาคนที่เข้าใจและให้ความมั่นใจและหันไปพึ่งยาเสพติดหรือสถานเริงรมย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความสำคัญของครอบครัวมีบทบาทในการที่จะพัฒนาวัยรุ่นในเรื่องพฤติกรรม อังสนา บุญธรรม (2535) พบว่านักเรียนชายที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวระดับต่ำ จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่า

จากการศึกษาพบว่าครอบครัวที่ไม่มีเวลาเอาใจใส่บุตร เนื่องจากต้องทำงานหรือบางครั้งต้องทำงานไม่เป็นเวลา ครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ทำให้ไม่ได้เอาใจใส่ดูแลหรือสนใจซักถามลูกทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรลดลง หรือมีช่องว่างระหว่างบิดามารดาและบุตร ซึ่งบทบาทของบิดามารดาในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ต่อบุตรนั้นผู้ที่เป็
 บิดามารดาที่มีความผูกพัน และเลี้ยงดูบุตรจนเติบโต ซึ่งโดยทั่วไปบิดามารดามีความห่วงใยบุตรเมื่อกลับบ้านผิดเวลา เพราะเกรงว่าจะเกิดอันตรายโดยเฉพาะบุตรหญิง นอกจากนี้การที่บิดามารดาคอยเป็นผู้ให้กำลังใจเมื่อบุตรผิดหวังหรือผิดหวัง อีกทั้งยังเป็นที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาและคอยช่วยเหลือเมื่อบุตรต้องการนั้นจะทำให้บิดามารดาได้ทราบถึงสาเหตุและลักษณะของปัญหา เพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหานั้นให้คลี่คลายลงได้ และยังทำให้บุตรรู้สึกอบอุ่นใจว่า ตนมิได้เผชิญปัญหาเพียงลำพังแต่มีบิดามารดาเป็นผู้รับรู้และร่วมแก้ไข โดยเฉพาะปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2540) จากการศึกษาของ กองอนามัยครอบครัว กรมอนามัย (2538) พบว่าพฤติกรรมทางเพศส่วนหนึ่งของวัยรุ่นเป็นผลมาจากบทบาทการเลี้ยงดูอบรมของบิดามารดาและการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบิดามารดาและบุตร

จากการศึกษาพบว่าลักษณะการเลี้ยงดูบุตรแบบเข้มงวดมีผลกระทบต่อการปฏิบัติตัวที่จะนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ เนื่องจากการที่พ่อแม่มีการบังคับมีกฎระเบียบที่ค่อนข้างจะตายตัวไม่มีความยืดหยุ่นในการเลี้ยงดูบุตร ให้เคารพเชื่อฟังความคิดเห็นของบิดามารดาอย่างเดียว เมื่อวัยรุ่นออกไปสังคมพบกับเพื่อนหรือสิ่งเร้าที่ตนเองพึงพอใจก็ทำให้มีการปฏิบัติตนเพื่อตอบสนองสิ่งที่ต้องการปฏิบัติ เช่น เมื่ออยู่นอกบ้านแอบแต่งตัว หรือหนีเรียนเพื่อไปเที่ยวกับแฟน ติดยาเสพติด การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันนี้ เป็นการอบรมที่บิดามารดาใช้วิธีบังคับให้ปฏิบัติตามและทำตามอย่างเคร่งครัด ไม่เปิดโอกาสให้บุตรได้แสดงความคิดเห็นและใช้วิธีการลงโทษถ้าไม่ปฏิบัติตาม รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดนี้ เชื่อว่าจะนำไปสู่พฤติกรรมในลักษณะเชิงลบกับตัวเด็ก อาทิ การพึ่งพาผู้อื่น ความก้าวร้าว การอดทน รอคอยไม่ได้เมื่อพิจารณาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูโดยศึกษาเด็กกระทำผิดกฎหมายนั้น มักได้รายงานตนว่าเป็นเด็กได้รับการเลี้ยงดูถูกทอดทิ้งและแบบเข้มงวดกวดขันมากกว่าแบบอื่น ๆ (ศิริพร หลิมศิริวงศ์, 2511)

จากการศึกษาในเรื่องการให้คำปรึกษาในเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่นพบว่า การให้คำปรึกษาในเรื่องเพศยังไม่มี การให้คำแนะนำในเรื่องเพศชัดเจนมากนัก มีเพียงให้ปฏิบัติตัวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เช่น การเป็นประจำเดือน การแต่งกายหรือให้ระมัดระวังตัวในการคบเพื่อนชาย แต่ไม่มีการบอกชัดเจนในเรื่องของการป้องกัน เช่น การคุมกำเนิด การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การปฏิบัติต่อเพื่อนเพศหญิง หรือการปฏิบัติเบี่ยงเบนความรู้สึกเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ ไม่ได้มีการสอดส่องบุตรเกี่ยวกับเรื่องสื่อกระตุ้นทางเพศ เช่น วีดีโอ หนังสือโป๊ ซึ่งอธิบายได้ว่าการที่บิดามารดาไม่ได้มีการถ่ายทอดในเรื่องความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยให้บุตร เนื่องจากเหตุผลทางวัฒนธรรมและสังคมว่ามองเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ควรปกปิดทำให้มีความลำบากใจและไม่กล้าพูดถึงเลย การเบี่ยงเบนความรู้สึกทางเพศผู้ปกครองก็ไม่ได้ฝึกทักษะหรือบอกลูกอย่างชัดเจน ซึ่ง สุวทนา อารีพรรค (2525) ได้กล่าวว่าเมื่อเข้าวัยรุ่น ฮอริโมนเพศจะทำให้มีลักษณะทางเพศทำให้มีลักษณะทางเพศและกระตุ้นให้เกิดแรงผลักดันทางเพศ ทางออกทางเพศที่พบมากคือ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง บิดามารดาไม่ควรลงโทษแต่ควรชักจูงให้บุตรมีกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อไม่ให้หมกหมุ่นมากเกินไป การที่วัยรุ่นมีความรู้และประสบการณ์ทางเพศน้อยการหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติและการเบี่ยงเบนความรู้สึกทางเพศทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจและไม่ป้องกัน ดังนั้นบทบาทของบิดามารดาจึงต้องถ่ายทอดหรือแนะนำเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การฝึกทักษะการเบี่ยงเบนความรู้สึกทางเพศ และการฝึกประสบการณ์เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติให้บุตรตนเอง และไม่ควรปล่อยให้บุตรของตนเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อและกลุ่มสังคมโดยเพียงลำพังโดยไม่มีการ

แนะนำเลือกรับสื่อและคบกลุ่มสังคม จากศึกษาของ วันทนี วาสิกะสิน (2536) ผู้ปกครองมีความลำบากใจ ไม่สะดวกที่พูดหรือกล่าวถึงเรื่องเพศศึกษากับบุตร โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับสรีระของร่างกายชายหญิง เช่น ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศชาย หญิง การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เมื่อมีความต้องการทางเพศ การฝันเปียก ซึ่งสาเหตุมาจาก บิดามารดาไม่มีความรู้เรื่องเพศ มีทัศนคติเรื่องเพศที่ผิด ๆ หรือมีความรู้แต่ไม่สามารถถ่ายทอดได้เพราะไม่รู้ลึกสะดวกใจ ไม่รู้เริ่มต้นอย่างไร ประกอบกับบางส่วนมีค่านิยมต่อเรื่องเพศเป็นเรื่องที่หยาบ เป็นเรื่องที่ควรปกปิด ไม่ควรเปิดเผย จึงทำให้บิดามารดามีความลำบากใจถ้าบุตรไม่เอ่ยถามก่อน ซึ่งสภาพสังคมของชุมชนในจังหวัดแพร่มีสภาพเป็นอยู่ลักษณะของคนเมือง โดยเฉพาะผู้สูงอายุมีวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะของการเป็นอยู่อนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมเดิม ๆ เช่น การรักษานวลสงวนตัว มองเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ควรเก็บไว้ไม่ควรเปิดเผย ทำให้ที่ผู้ปกครองที่ค่อนข้างจะจะมีวิถีชีวิตแบบคนเมืองยังมองเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ควรมาพูดคุยเพราะจะทำให้กลายเป็นดาบสองคม และการให้ความรู้เรื่องเพศนี้เป็นบทบาทของครูมากกว่า ดังนั้นความสำคัญของบิดามารดาในการถ่ายทอดความรู้หรือให้คำปรึกษา การอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยถือว่าครอบครัวเป็นตัวแทนหรือมีบทบาทในการขัดเกลา ซึ่ง วันทนี วาสิกะสิน (2536) กล่าวว่า การให้ความสำคัญแก่บิดามารดาในเรื่องเพศนั้นก็เพื่อป้องกันมิให้เด็กไปรับข้อมูลผิด ๆ จากแหล่งอื่น ๆ และการที่บิดามารดาเป็นผู้ให้ความรู้เรื่องเพศตั้งแต่วัยเด็กนั้นจะช่วยย้าจิตสำนึกความรับผิดชอบ และการปลูกฝังค่านิยมที่ดีในเรื่องเพศติดตัวกลายเป็นสิ่งที่ซึมซาบจนรับมาเป็นส่วนหนึ่งของความนึกคิด และนิสัยที่ติดมาเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ประกอบบิดามารดาให้ความรู้เรื่องพัฒนาการทางด้านเพศ คำแนะนำเกี่ยวกับสรีระทางร่างกาย การเปลี่ยนแปลงของจิตใจเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นพันธ์ ซึ่งจะทำให้บุตรสามารถจัดการความกลัว ความสงสัยกังวล ตลอดจนความรู้ลึกทางลบเกี่ยวกับเรื่องเพศลงได้ ทำให้มีพัฒนาการที่สมวัย มีพฤติกรรมทางเพศเมื่อถึงวัยอันควร อีกทั้งความรู้เรื่องเพศศึกษาจะทำให้รู้จักและยกย่องเคารพให้เกียรติต่อเพศตรงข้าม และรู้จักรับผิดชอบไม่มองเพศหญิงเป็นเครื่องเล่น ช่วยขจัดความเสียหายในเรื่องเพศ การข่มขืนล่อลวง

กระบวนการแก้ไขปัญหของผู้ปกครองเมื่อพบว่าบุตรของตนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือมีปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ เช่น ตั้งครรภ์ จากการศึกษาที่พบผู้ปกครองอาจจะให้บุตรตั้งครรรค์ต่อไป ส่วนฝ่ายบิดามารดาของผู้ชายอาจจะให้ศึกษาต่อแต่ฝ่ายหญิงแล้วว่าหลังจากคลอดแล้วจะศึกษาต่อหรือไม่ก็ได้ และอาจจะมีพิธีการแต่งงาน โดยความจำเป็นที่ผู้ปกครองทั้งฝ่ายจำเป็นต้องยินยอม ซึ่งมีการศึกษาวิจัยของ ณัฐชนก เหล่าสุขสกุล (อ้างใน กฤตยา อาชวนิชกุล, 2537) กล่าวว่า เป็นที่ยอมรับกันว่าการอยู่ก่อนแต่งเป็นวิถีทางเลือกปัจจุบันของคน

หนุ่มสาวไทยจำนวนไม่น้อย รูปแบบของการอยู่ก่อนแต่งมักเกิดขึ้นกับหนุ่มสาวที่อยู่ตามลำพัง โดยมากจะเช่าบ้านหรือหอพักอยู่กันเอง ได้แก่ กลุ่มนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่ทำงานไกลบ้าน อีกรูปหนึ่งคือการทำผู้หญิงจะย้ายเข้าไปอยู่ในบ้านพ่อแม่ของผู้ชายโดยยังไม่ได้แต่งงาน รูปแบบหลังนี้พ่อแม่ฝ่ายหญิงมักจะไม่รู้ ในขณะที่พ่อแม่ฝ่ายชายอาจจะไม่ค่อยเห็นด้วยแต่มองว่าเป็นเรื่องที่ไม่เสียหายอะไร

กระแสวัฒนธรรมใหม่ที่เข้ามาในสังคมปัจจุบันซึ่งวัยรุ่นนั้นอาจจะได้รับวัฒนธรรมเหล่านี้มาจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ นิตยสาร แฟชั่น ดารา หรือจากกลุ่มเพื่อนทำให้เกิดวัฒนธรรมการปฏิบัติตามมองเป็นเรื่องที่ทันสมัย ทั้ง ๆ ที่สิ่งเหล่านี้ เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย โทรศัพท์มือถือ เป็นวัตถุที่มีราคาแพงในสภาพของการที่เป็นวัยรุ่นซึ่งเป็นที่ต้องเรียนหนังสือไม่มีเงินเดือนใช้ คือต้องอยู่ในภาวะที่ต้องพึ่งพาผู้ปกครองอยู่ และบางครั้งความจำเป็นที่ต้องใช้สิ่งเหล่านี้ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมียอดใช้ แต่เมื่อต้องเจอกับสภาพของสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้ ก็จำเป็นที่ต้องมีให้เหมือนกับกลุ่มเพื่อที่จะได้เป็นคนทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงไม่ตกฐาน โดยวิธีการได้มาซึ่งสิ่งของเหล่านี้แตกต่างกันไป บางคนครอบครัวสามารถที่จะหาให้ได้ก็ไม่เป็นปัญหามากนักแต่บางกลุ่มจำเป็นที่ต้องใช้ความสามารถของตนเอง เช่น หางานพิเศษทำ หรือบางคนถึงขั้นที่ใช้ตัวเข้าแลกเพื่อให้ได้มาเป็นเงินไว้ซื้อเสื้อผ้า โทรศัพท์มือถือ ดังนั้นเมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นมีการเริ่มสนใจตนเองอย่างจริงจังและกังวลต่อความเป็นไปต่าง ๆ ของตนเองด้วยสายตาที่กว้างและลึกซึ้งกว่าวัยเด็ก ซึ่งจะกำหนดตัวเองเป็นส่วนหนึ่งในสังคมที่กว้างใหญ่ เขาจะครุ่นคิดว่าตนเองมีปมเด่นปมด้อยเช่นใดในสายตาคนอื่น ๆ จะมองดูเขาอย่างพอใจหรือชิงชังเช่นไร ความคิดนี้เป็นเหตุที่เด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเริ่มสนใจการแต่งกาย โดยการคิดที่เป็นแบบของลักษณะกลุ่มของตน (จวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม, 2527) ดังนั้นวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการปรับตัวกับสิ่งใหม่ ๆ ค่อนข้างจะง่ายและเร็ว เพื่อการสร้างเอกลักษณ์และบุคลิกภาพ การสร้างค่านิยม พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม นอกจากนี้ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าวัยรุ่นสามารถปรับตัวได้ดีก็สามารถที่ดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขแต่วัยรุ่นส่วนใหญ่มักเกิดปัญหากับการปรับตัวทำให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมตามมา เช่น การไม่เข้าใจกันระหว่างผู้ใหญ่กับวัยรุ่น ถ้าเกิดปัญหาในลักษณะรุนแรงมากขึ้นจะทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (กองโรคเอดส์, 2538) ดังนั้นวัยรุ่นจึงนับว่าเป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพรวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในเรื่องทัศนคติหรือค่านิยมทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบที่สามารถนำมาเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. บิดามารดา ตลอดจนผู้ที่อยู่ในฐานะผู้ปกครองควรใช้มาตรการเชิงรุกในการป้องกันปัญหาล่วงหน้ามากกว่าที่จะคอยตั้งรับเพื่อที่จะแก้ไขปัญหา เพราะเมื่อเกิดปัญหาแล้วผู้ปกครองไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้จึงจำเป็นต้องยอมรับปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ดังนั้นบิดามารดาควรทราบการเคลื่อนไหวของบุตรทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ บุตรจะทราบถึงความห่วงใยที่บิดามารดามีให้ มีผลให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวแน่นแฟ้น ความไว้วางใจที่บุตรจะปรึกษาผู้ปกครองก็มีมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้ปกครองควรมีการตรวจสอบการคบเพื่อน การใช้สื่อที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของบุตรวัยรุ่นว่าได้ใช้เพื่อนหรือสื่อต่าง ๆ เป็นแหล่งให้คำตอบในเรื่องเพศหรือไม่

2. ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ควรมีการประสานงานกันให้ความร่วมมือกันในการดูแลในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่าวัยรุ่นไม่ได้มีความตระหนักถึงผลของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรความเข้าใจที่ถูกต้องของการหลีกเลี่ยง การป้องกัน รวมถึงการเตือนสติตนในเรื่องของการยับยั้งชั่งใจในเรื่องของการมีครรภ์หรือความใกล้ชิด เนื่องจากพฤติกรรมในการคบคนรักเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งวัยรุ่นมองเรื่องการอยู่ใกล้ชิดกันหรือถูกเนื้อต้องตัวกันเป็นเรื่องปกติของพฤติกรรมการมีครรภ์

3. สถานบริการของรัฐควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบให้คำปรึกษาแก่บิดามารดาเกี่ยวกับปัญหาพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นและปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น อาจจะเป็นรูปแบบของโทรศัพท์สายตรง เพื่อให้คำปรึกษาสอดคล้องกับปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแบบค่านิยม บรรทัดฐานของชุมชนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ โดยมุ่งเน้นเรื่องกระบวนการขัดเกลาทางสังคมต่าง ๆ เช่น โรงเรียน กลุ่มเพื่อน สื่อต่าง ๆ ที่มีผลต่อวัยรุ่นกับบทบาทแต่ละกลุ่ม

2. ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองต่อความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศของบุตรวัยรุ่น ทั้งในงานวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพควบคู่กัน